

Linksom!

PvdA en GL samen één lijst bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2026

Aan de lokale afdelingen van de PvdA en GroenLinks

In onze samenleving nemen ongelijkheid, zorgen over klimaat en milieu, haat, geweld en verdeeldheid toe. De perfecte voedingsbodem voor extreem rechts en fascisme.

GL en PvdA strijden beide tegen deze ontwikkelingen, landelijk en lokaal.

Gemeenteraadsverkiezingen in 2026

In 2026 zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen. Linkse partijen staan al decennia electoraal onder druk en zijn verdeeld. Het is van groot belang dat GroenLinks en de PvdA dan intensief samenwerken en samen succesvol zijn bij die verkiezingen.

De PvdA en GL in uw gemeente zullen in 2024 besluiten of ze met één gezamenlijke kieslijst meedoen aan de gemeenteraadsverkiezingen in 2026.

De landelijke partijbesturen van PvdA en GL schrijven die keuze niet voor.

Wij pleiten er voor dat er ook in uw gemeente één lijst GL/PvdA komt en daarmee één gemeentelijk verkiezingsprogramma GL/PvdA.

Argumenten voor ons standpunt vindt u puntsgewijs in de bijlage.

Door deze argumenten is de keuze voor één gemeenschappelijke lijst voor ons vanzelfsprekend.

Ook voor u?

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van *Linksom!*

Frans Dolmans

Met medewerking van Dick Kalkman, Bert Veenstra, Jan-Kees Koning en Gerard van Oosterhout

Linksom! stimuleert het realiseren van echt links beleid

Linksom!

Argumenten voor een gemeenschappelijke kieslijst GL-PvdA in 2026

1. Opkomst (extreem) rechts

Extreemrechtse en rechtse partijen hebben samen een grote verkiezingsoverwinning gehaald bij de laatste verkiezingen voor de Tweede kamer. Daardoor is er een rechts kabinet dat mogelijk tot 2027 aan de macht blijft en dat ongetwijfeld de gelegenheid zal nemen om de Nederlandse samenleving naar rechts om te buigen.

Het is van belang om alle zeilen bij te zetten om dit tegen te gaan en de samenwerking tussen GL en de PvdA zo sterk mogelijk te maken, zowel landelijk als lokaal.

2. Daling aantal stemmen op PvdA

De daling van het aantal stemmen op de PvdA bij de gemeenteraadsverkiezingen is significant. Van 2006 tot 2022 is het aantal stemmen op de PvdA afgenomen van 1.951.500 naar 589.263, wat neerkomt op een daling van 70%. Het aantal stemmen in 2022 was dus nog maar 30% van wat het in 2006 was.

Ook het aantal stemmen op de PvdA en GL samen is in deze periode gedaald. In 2006 kregen beide partijen samen 2.326.463 stemmen, in 2022 1.187.204 stemmen, een daling van 51% dus in 16 jaar.

Als de PvdA en GroenLinks als aparte fracties in de gemeenteraad blijven opereren, verwachten we dat dit zal leiden tot een verdere afname van het aantal stemmen.

3. Lokale partijen

In veel gemeenteraden, vooral buiten de grote steden, hebben lokale (dorps)partijen een sterke positie verworven in de gemeentelijke politiek. Dit heeft de invloed van landelijke partijen zoals de PvdA en GroenLinks daar verkleind. De opkomst van lokale partijen is duidelijk te zien in de verkiezingsresultaten: in 2006 stemde ongeveer 20% van de kiezers op lokale partijen, terwijl dit in 2014 en 2018 is gestegen naar ongeveer 40%.

Lokale partijen zijn dus aanzienlijk populairder geworden, wat de positie van landelijke partijen zoals de PvdA en GroenLinks in veel gemeenten verder verzwakt.

4. Lokaal extreem rechts

Extreemrechtse partijen bereiden zich in een toenemend aantal gemeenten voor op deelname aan de komende gemeenteraadsverkiezingen, vaak voor de eerste keer. Dit volgt op de recente verkiezingsresultaten van de Tweede Kamerverkiezingen in 2023, waar in veel gemeenten massaal op de PVV is gestemd, met soms wel 29% van de stemmen. Dit wijst op een sterke aanwezigheid van PVV-sympathisanten in die gemeenten en een overwinning van de PVV in 2026.

Linksom!

De opkomst van extreemrechts is duidelijk en vraagt om een krachtig tegenwicht van GroenLinks en de PvdA. Als wij onze krachten bundelen, kunnen we een effectievere oppositie vormen tegen de groeiende invloed van rechts in de lokale politiek.

5. Verschillen tussen PvdA en GL

Er zijn geen principiële inhoudelijke verschillen tussen beide linkse partijen. Het verkiezingsprogramma van GL/PvdA in 2023 voor de Tweede Kamer onderbouwt dat. Op tal van terreinen hebben we elkaar kunnen vinden in de zoektocht naar gemeenschappelijke formuleringen.

Als je verschillen wilt vinden, dan vind je die. Maar kijk naar de overeenkomsten, neuzel niet over de verschillen! Veel verschillen zijn, ook historisch gezien, geen tegenstellingen, maar accentverschillen.

We voeren dezelfde strijd! Koester de dialoog. Dit verrijkt en versterkt onze samenwerking en maakt haar weerbaarder tegen de opkomst van (extreem) rechts.

6. Eenduidige campagne GL en PvdA

Bij de recente verkiezingen voor de Tweede Kamer en het Europees Parlement hebben GroenLinks en de PvdA samengewerkt met één kandidatenlijst en één verkiezingsprogramma. Deze samenwerking werd ook zichtbaar tijdens de campagnes, waar leden van beide partijen elkaars kleuren droegen—GroenLinks-leden in rode PvdA-jasjes en PvdA-leden in groene GroenLinks-jasjes.

Het is moeilijk te begrijpen zijn als dezelfde campagnevoerders in 2026 weer apart campagne zouden voeren voor hun eigen partij. Voortzetting van de samenwerking is een natuurlijke stap om de progressieve agenda te blijven versterken.

7. Verwarring bij kiezers

Ook kiezers zullen zich verward voelen als GroenLinks en de PvdA bij de ene verkiezing samenwerken en bij de andere niet. Zo'n inconsistentie kan de indruk wekken dat de partijen visieloos, pragmatisch en weinig slagvaardig te werk gaan. Het roept vragen op over de ware redenen achter deze wisselende strategieën. *Zijn er toch serieuze inhoudelijke verschillen die de samenwerking in de weg staan, of draait het uiteindelijk toch om persoonlijke posities?*

Kiezers willen duidelijkheid en consistentie zien in de samenwerking tussen onze partijen, vooral als we eerder hebben laten zien goed samen te kunnen werken. Zonder een heldere verklaring kan het vertrouwen in onze partijen afnemen en kunnen kiezers twijfelen aan onze oprechtheid en langetermijnvisie. Het is cruciaal dat beide partijen met overtuiging blijven samenwerken, zodat ze een sterk en verenigd front kunnen blijven vormen.

Linksom!

8. Identiteit

Het behoud van de eigen identiteit is een belangrijk aspect voor onze lokale afdelingen. Binnen een afdeling bestaat er vaak een sterke band tussen de leden, die elkaar al jarenlang kennen en een vertrouwde omgeving hebben opgebouwd. Deze vertrouwde omgeving biedt een gevoel van veiligheid en zekerheid, iets wat minder aanwezig is wanneer men samenwerkt met leden van een andere partij die men minder goed kent, of die eerder als concurrenten werden gezien.

Om de kloof tussen de afdelingen te overbruggen en een gezamenlijke identiteit op te bouwen, kunnen gezamenlijke activiteiten worden georganiseerd. Dit kunnen politieke campagnes zijn, maar ook informele en sociale activiteiten zoals wandelingen, fietstochten, collectes voor een goed doel, of zelfs een gezellig feest, zolang de muziek niet te hard staat. En niet te zacht.

Daarnaast kan de zorg om de eigen identiteit voortkomen uit een oprechte bezorgdheid om waardevolle elementen van de partijcultuur te verliezen bij een nauwere samenwerking. Dit kan gaan om symbolische zaken, zoals het zingen van de *Internationale*. Deze zorgen moeten serieus worden genomen en bespreekbaar gemaakt. Door open communicatie en respect voor elkaars tradities kunnen er standpunten worden gevonden die voor beide partijen acceptabel zijn.

9. Onzekerheid

Bij onzekerheid kiezen veel mensen voor het bestendigen van de bestaande situatie. Veranderingen kunnen risico's en onvoorspelbaarheid met zich meebrengen, waardoor ze de neiging hebben om vast te houden aan wat vertrouwd is. In de komende periode kan hieraan gewerkt worden.

10. Werkdruk fractie

Het fractiewerk kost veel tijd en energie, vooral voor kleine fracties die vaak beperkte middelen en mankracht hebben. Het maandelijks doornemen van alle stukken en het vormen van een gedegen mening over de diverse onderwerpen is een aanzienlijke belasting voor een kleine groep mensen.

Wanneer de twee fracties samengaan, kunnen zij hun krachten bundelen, wat de voorbereiding en uitvoering van het fractiewerk aanzienlijk efficiënter en professioneler maakt.

11. Contacten met de samenleving

Nog belangrijker is dat er dan meer tijd gemaakt kan worden voor essentiële contacten met de samenleving buiten het gemeentehuis. Ondersteuning door die samenleving kan enorm helpen en huiskamer politiek voorkomen.

12. Andere argumenten

Bij het samengaan van de twee fracties, zijn er nog andere aspecten die zorgvuldig moeten worden overwogen, zoals:

Linksom!

- In een gecombineerde fractie is de spreektijd in de gemeenteraad beperkter dan wanneer de fracties apart opereren
- De vertegenwoordiging in belangrijke organen zoals de agendacommissie, de rekenkamercommissie en de auditcommissie kan beperkter zijn.
En ook:
- Door de krachten te bundelen, kan de fractie efficiënter werken
- Met een grotere en meer diverse fractie kan er strategischer worden gewerkt aan eigen planning en prioriteiten.

Er zijn ongetwijfeld nog andere argumenten, pro en contra. Het is goed om die niet weg te poetsen, maar serieus aandacht te geven. Het gaat hierbij om de open dialoog en het daarmee creëren van vertrouwen en samenwerking. Ook naar elkaar.

13. Afdelingsbestuur

Het afdelingsbestuur speelt een belangrijke rol in het proces van samenwerking tussen GroenLinks en de PvdA. Het bestuur heeft de verantwoordelijkheid om een visie te ontwikkelen en een goed onderbouwd voorstel te presenteren aan de Algemene Ledenvergadering. Het standpunt van het afdelingsbestuur heeft in de praktijk grote invloed.

14. Samenwerking besturen

Veel afdelingsbesturen worstelen met het vinden van geschikte bestuursleden.

De afdelingen van de PvdA en GroenLinks in een gemeente kunnen thans nog niet fuseren doordat ze onderdelen zijn van twee landelijke verenigingen. Maar er zijn praktische manieren om de samenwerking te verbeteren en de werkdruk te verminderen.

Niets staat in de weg om nu samen op te trekken, te vergaderen en samen actie te voeren. Of als bestuurslid ook lid te worden van de andere partij. Doen!

15. Onze toekomst

Onze waarden, mensen en burgerrechten worden in het nauw gedreven. Onze samenleving en planeet worden gesloopt. Protest onderdrukt en bestraft. Wij hebben nu de kans om ons te verenigen en samen op te komen voor onze medemens, planeet en onze gemeenschappelijke waarden als solidariteit, democratie, rechtvaardigheid en duurzaamheid. Samen sterk!

Linksom!

Linksom2025@gmail.com

06-44592806